

pod přísnou kontrolou a jest také kontingentně usměrňován, což konečně odpovídá plánovitému hospodářství, které jest dnes heslem doby, na druhé straně však znamenají nové úmluvy návrat ke skutečnosti. Československo vzdává se prozatím možnosti obchodně-politické aktivní bilance, vzdává se možnosti tuto aktivitu uměle vyvolávat, ale na druhé straně dociluje určitého klidu, stability a příznivých vývojových podmínek pro normální obchodní styk. Po této stránce znamenají tyto úmluvy, třeba jen v nepatrné míře, přece jen návrat k normálním poměrům. Dr. Lepař.

HOSPODÁŘSKÉ A SOCIÁLNÍ ZÁKONY V ITALII. Konec tohoto roku jeví se i pro Itálii velmi rušný po stránce zákonodárné a možno říci, že tato zvýšená aktivita datuje se od známé Mussoliniho řeči v Miláně, kterou přenesl i náš rozhlas. O některých těchto zákonech byly již zmínky v našem tisku, ale bohužel dávaly o celkové situaci pohled poněkud zkreslený. Předem nutno se zmíniti o zákonu o 40hodinové době pracovní, schváleném před měsícem, ve kterém zároveň se zakazuje jakákoliv práce přes čas a dále se stanoví, že na každých pět zaměstnaných pracovníků (dělníků nebo úředníků) má býti podnikem přijat jeden nezaměstnaný. Prováděním zákona byly pověřeny zájmové korporace, resp. dělnické syndikáty. Škoda jen, že zákon poněkud drasticky omezuje přijímání ženských sil do práce, jakkoliv vylučuje vůbec osoby mladší 18 let, a to čistě z důvodů, aby bylo možno zaměstnat, resp. znovu zaměstnat co nejvíce pracovníků, kteří se musí starati o rodinu. Provádění sem tam naráží na různé technické překážky, avšak i na to bylo pamatováno, takže prováděcí orgány mají v tomto směru určitou volnost. Dělníci ovšem jsou placeni jenom za skutečně odpracovaných 40 hodin, takže zákon pro zaměstnané znamená vlastně snížení platu. Aby však dělnictvo s početnější rodinou nebylo opatřením postiženo, byly zřízeny zvláštní »Cassa nazionale per assegni famigliari«, do které přispívají určitou vyšší kvotou zaměstnavatelé a zaměstnanci všichni jedním procentem svého platu. Z prostředků takto získaných vyplácí se měsíční paušál odstupňovaný podle početnosti rodiny, takže v praxi ve většině případů se tím snížení platu o 8 pracovních hodin vyrovnává. Jak sděluje »Lavoro Fascista«, bylo jen v obvodu milánském zaměstnáno znovu v obvodu kovodělném a textilním na 7.000 dělníků, v Turíně asi 4.500 během 14 dnů. Zájmové organizace v jiných centrech na základě vzájemných dohod vyvíjejí intenzivní činnost, aby pracovních sil bylo přijato co nejvíce. Při tom jmenovaná revue srovnává poměry v cizině a uvádí tato zajímavá data vyjádřená v procentech nezaměstnaných oproti obyvatelstvu hospodářsky činnému (tedy nikoli absolutnímu počtu obyv.). Na prvním místě stojí USA s 20.6 proc., pak přichází Kanada s 11.9%, dále Rakousko s 11.1%, ČSR. s 10.4 proc., Anglie s 10.1 proc., Holandsko s 9.7%, Německo s 8.2%, atd., Itálie je pak až na 16. místě se 4.1%.

Ačkoliv tato data nutno bráti s rezervou, přece se nám jeví situace poněkud příznivěji než se dalo očekávat. Zůstává však faktem, že k 30. listopadu t. r. měla Itálie přes 900.000 nezaměstnaných, loni v téže době jich bylo přes 1 milion. (Počet tento se uvádí před uvedením v platnost zákona o 40hodinové době pracovní.)

Dne 10. prosince t. r. byl schválen dodatkový zákon k zákonu o integrální melioraci půdy, po delší na italské poměry nezvyklé živé debatě v parlamentě. Náš tisk to nesprávně vykládal jako zákon konfiskační atd., což při opatrnosti, s jakou italský režim zasahuje do soukromého vlastnictví, je nemožné. Jednalo se vládě prostě o to, aby vzhledem k vzrůstajícímu počtu obyvatelstva a k nedosti velké ochotě větších majitelů půdy k provedení »bonifica integrale«, bylo co nejdříve a co nejrychleji připoutáno k půdě co nejvíce zemědělského proletariátu, který hlavně v jižní Itálii byl vždy a pro všechny vlády těžkým problémem. Praxe má býti tato: 1. Stát položil již všude základy k melioraci, kterou podle svých

možností provádí a mají provést konsorcia majitelů půdy. 2. Pakliže vlastník pro nedostatek prostředků nebo z jakýchkoliv jiných důvodů nemíní melioraci provést, jest povinen odstoupiti státu pozemky za přiměřenou úplat, vypočtenou podle průměru kapitalisovaného výnosu okolních pozemků. 3. Stát pak pozemky podle stávajícího plánu převede do rukou syndikátu zemědělců, kterážto korporace rozdělí pozemky mezi členy tak, aby se obdělávání půdy rentovalo a aby se pozemky zbytečně netříštily. Noví majitelé stávají se vlastníky za 15 let a platí pozemek z výnosu hospodářství. Itálie zápasí těžce s finančními potížemi, vzniklými hlavně obrovským břemenem vnitřního státního dluhu a snahou stůj co stůj udržeti valutu na stávající výši. Poslední drakonická opatření (jak sám »Popolo d'Italia« tvrdí) o registraci a převzetí pohledávek italských občanů v cizině ústavem pro devisové obchody jsou toho svědkem. Ačkoliv jmenovaný časopis prudce útočí na sabotéry a rozšiřovatele klamných zpráv, přece jen se zdá, že si vláda nechává zadní uličku pro provedení některých devalvačních opatření v dohledné době. Sk.

EVIDENCE ÚVĚROVÁ. Úvěrová evidence není vlastně žádným novým vynálezem. Požadavek, aby byla zavedena, jest starý a uskutečňován byl v různých formách a různých zemích již před válkou. Ovšem, že tato evidence nebyla tak široce založena, jak se pomýšlí na to ji zavést i u nás, to ale odpovídalo jednak skutečným potřebám, jednak stupni, v jakém se uplatňoval invididualismus proti požadavku solidarity. Ostatně ani dnes není ještě zejména ve veřejnosti pojem úvěrové evidence ujasněn. Evidence úvěrová jest míněna jako ochrana věřitelů proti nepoctivým dlužníkům, kteří se zadlužují u různých věřitelů, aniž by při tom věděl jeden věřitel o druhém a mohl učiniti si představu o tom, zda úvěrová únosnost dlužníková jest již vyčerpána či nikoli. Zejména po válce, ale ještě i teď vyskytují se často případy, že věřitelé se dovědí o tom, že mají stejného dlužníka, teprve tehdy, když dlužník jest již beznadějně prodlužen a své dluhy vůbec nemůže zaplatiti. Snad bylo možno někdy stíhati dlužníka pro zaviněný úpadek, často však dlužník byl do té míry opatrný, aby tomuto úskalí se vyhnul, ale i když se mu to nepodařilo, nemohlo nahraditi potrestání dlužníka věřiteli jeho vlastní ztrátu. Evidence úvěrová snaží se tyto případy odstraniti.

Při provádění této myšlenky naráží se však na jinou překážku: obchodní tajemství. Jednak dlužníci si nepřejí, aby jejich dluhy byly prozrazovány, jednak věřitelé neradi vidí, ví-li se, komu půjčují. Obchodní tajemství není tu snad jenom předsudkem, jak by se na první pohled zdálo, nýbrž má praktickou hodnotu. Jednak přímou, která spočívá v tom, že jako každý dodavatel, tak i dodavatel úvěru má zájem na tom, aby jednak se dověděl o možnostech odbytových a také kvalitách odběratelových, jednak aby se střezil, aby se jeho konkurenti nedověděli o jeho odbytových možnostech a nepřipravili jej o ně. Také dlužník má zájem na tom, aby budil dobrý dojem a aby tento dojem, ať již právem či neprávem nebyl jeho zadlužeností zkreslován. Odvozená hodnota obchodního tajemství jest tu pak v pocitu důvěry, které mají obě strany vzájemně, pokud vidí, že jejich obchodní styky zůstávají výhradně věci mezi nimi. Obchodní tajemství nelze přeceňovati, ale nelze také podceňovati. Naopak bylo by velmi nebezpečné je přezírat. Nejzdravější a nejpřirozenější cestou jest ponechat iniciativu a rozhodování o omezování obchodního tajemství interesentům, aby sami rozhodli, pokud obchodní tajemství jest jim na prospěch, a pokud jest jim na škodu. Správné ocenění prospěchu a škody obchodního tajemství vede pak pravidelně ke kompromisům. Jedním takovým kompromisem, k němuž dochází teprve teď, poněvadž teprve teď si jeho význam interesované vrstvy plně uvědomily, jest úvěrová evidence. Zaváděti úvěrovou evidenci dříve nemělo smyslu, dokud by ji bývali považovali za zásah do svých zájmů a dokud by proto považovali